

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

***СТРАТЕШКИ ОКВИР
ЗА ПРЕЛАЗАК НА РЕГУЛАТОРНИ ОКВИР ЗАСНОВАН НА
СОЛВЕНТНОСТИ II***

Бања Лука, 2023. година

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
2. РАЗЛОЗИ И СВРХА ПРИПРЕМЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ СОЛВЕНТНОСТИ II У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	5
3. СТАЊЕ СЕКТОРА ОСИГУРАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	8
4. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ АКТИВНОСТИ У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ	12
5. ПРАВЦИ ДЈЕЛОВАЊА АГЕНЦИЈЕ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ	15

1. УВОД

Овај документ представља измјену Стратешког оквира припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II, који је Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) донијела у новембру 2018. године и у оквиру којег је у претходном периоду дјеловала, али и којим је предвиђена потреба актуелизације и измјене истог. Треба истаћи да се усвајањем овог документа полази од законом прописаних надлежности Агенције, не прејудуцирајући рокове промјене и усаглашавања регулаторног оквира за осигурање у Републици Српској са захтјевима Солвентности II¹, те да је у току његове припреме вршена консултација са Министарством финансија Републике Српске, у погледу стратешких одређења везаних за модернизацију законског оквира у области осигурања.

Полазећи од сазнања добијених провођењем активности из претходног, односно иницијалног стратешког оквира, анализе показатеља стабилности и солвентности сектора осигурања, али и праваца дјеловања регулатора из окружења, а независно од чињенице да ли су (или нису) из земаља чланица Европске уније, идентификована је потреба ажурирања и ревидирања правца дјеловања Агенције у сврху постепене припреме за прелазак на Солвентност II.

Поред наведеног, потреба за интензивнију припрему и ажурирање правца дјеловања произилази и из потребе припреме расположивих ресурса Агенције, али и друштва за осигурање, на извјештавање по захтјевима Међународног стандарда финансијског извјештавања 17 (IFRS 17), јер искуства указују да је интегрисање одређених захтјева Солвентности II олакшало и минимизирало ризике које носи прелазак на исти.

Како је регулаторни оквир заснован на Солвентности II концептуално различит у односу на регулаторни оквир у којем тренутно послују друштва за осигурање у Републици Српској (Солвентност I), Агенција уз уважавање принципа опрезности одређује правце дјеловања и приоритетне активности са разумним нивоом комплексности, уз намјеру етапног ревидирања истих.

Поред наведеног, Агенција овим стратешким оквиром, у оквиру својих надлежности, пружа и оперативну подршку процесу приступања Босне и Херцеговине Европској унији.

Влада Републике Српске је на 176. сједници одржаној дана 30.06.2022. године донијела закључак (тачка 5):

„Имајући у виду значај и комплексност увођења новог законског и регулаторног оквира Солвентност II у правни систем Републике Српске, како са аспекта регулисања, тако и са аспекта његове примјене и надзора, Влада Републике Српске позива Агенцију за осигурање Републике Српске да, у сарадњи са Министарством финансија, утврди стратегију за увођење Солвентности II, те да интензивира активности на развијању

¹ Солвентност II је законодавни и регулаторни оквир пословања друштва за осигурање у Европској унији, заснован на Директиви 2009/138/ЕС.

свијести код учесника на тржишту осигурања о потребама и користима правовремене припреме за предстојећи нови модел пословања.“

Сходно наведеном закључку Владе Републике Српске, Агенција је припремила овај документ, а који је заснован на:

- Мапи пута за унапријеђење извјештавања, регулације и надзора сектора осигурања у Босни и Херцеговини, дефинисање опсега, временског оквира и одговорности за усклађивање из сегмента Солвентности II, који је припремљен у оквиру Пројекта консултантске подршке Свјетске банке за сектор осигурања у Босни и Херцеговини,
- извршеним консултацијама са Министарством финансија Републике Српске, у погледу стратешких одређења везаних за модернизацију законског оквира у области осигурања, те
- резултатима до сада проведених активности у том погледу.

У току израде овог документа вршене су консултације са представницима Свјетске банке, у оквиру којих је најављен почетак израда свеобухватне мапе пута за увођење Солвентности II, те ће Агенција у наредном периоду на основу прихватљивих резултата техничке помоћи консултаната Свјетске банке изградити стратегију усклађивања са Солвентности II.

2. РАЗЛОЗИ И СВРХА ПРИПРЕМЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ СОЛВЕНТНОСТИ II У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Солвентност II је нови законодавни и регулаторни оквир пословања друштава за осигурање у Европској унији, заснован на Директиви 2009/138/ЕС, усвојен 25.11.2009. године, а који је почео да се примјењује 1. јануара 2016. године.

Директива 2009/138/ЕС представља први ниво правила за обављање дјелатности осигурања у Европској унији, а коју државе чланице преузимају у националну регулативу.

Регулаторни оквир Солвентност II, поред Директиве 2009/138/ЕС, обухвата и акте и мјере Европске комисије за њену имплементацију, који/е имају непосредну примјену у државама чланицама Европске уније и обезбјеђују пуну хармонизацију правила којима се уређује дјелатност осигурања. Поред тога, Европска комисија, на приједлог Европског тијела за осигурање и професионалне пензије (ЕИОРА-European Insurance and Occupational Pensions Authority), усваја техничке стандарде примјене. Акти и мјере за имплементацију, те технички стандарди представљају други ниво правила којима се уређује дјелатност осигурања у Европској унији. Трећи ниво правила регулаторног оквира Солвентност II представљају смјернице које доноси ЕИОРА, а којима се обезбјеђује конзистентна примјена правила и сарадња између држава чланица Европске уније. Иако смјернице нису обавезујуће, потребно је образложити разлоге због којих се не поступа у складу са тим смјерницама.

Дјелатност осигурања у Европској унији је, у претходном периоду, била уређена већим бројем директива из оквира Солвентност I, а којима се у протеклим деценијама вршила постепена хармонизација правила за обављање дјелатности осигурања. У току примјене регулаторног оквира Солвентност I, поред бројних предности, идентификовани су и одређени недостаци, а то су: акценат је на књиговодственим, а не на тржишним вриједностима, није довољно стимулативан за друштва за осигурање да адекватно управљају ризицима и инвестицијама, адекватност капитала индиректно укључује само ризик из осигурања, док су остали ризици занемарени, нису отклоњене све препреке за правовремену интервенцију супервизора, није у потпуности обезбијеђена адекватна алокација капитала и није довољно пажње посвећено супервизији групација.

Солвентност II је замијенила 13 директива оквира Солвентност I, а кључне промјене се односе на нова правила солвентности и управљања ризицима, која се често и подразумијевају под појмом Солвентност II. Овај регулаторни оквир се заснива на обавези препознавања и вредновања свих ризика којима је друштво за осигурање изложено, те управљања тим ризицима, као и могућности превентивног дјеловања надзорног/регулаторног органа. Основни циљеви Солвентност II су заштита осигураника, постављање границе солвентности која ће представљати укупну изложеност свим ризицима, рано препознавање тржишних промјена, заснованост на принципима, а не на строгим правилима. Солвентност II је наставак „нове регулације“ која је започела увођењем Basela II, као нових правила мјерења капиталних захтјева банака.

Основу Солвентност II чине три међусобно повезане цјелине, односно три стуба:

I - стуб: Квантитативни захтјеви

Овај стуб се односи на сет квантитативних захтјева које друштво за осигурање мора да задовољи у сврху заштите интереса осигураника, односно корисника осигурања, те како би се обезбиједило стабилно и сигурно пословање. Квантитативни захтјеви се односе на хармонизацију стандарда за вредновање, умјесто досадашњих чврстих квантитативних ограничења и захтјева. Ови регулаторни захтјеви се односе на вредновање имовине и обавеза, техничких резерви и властитих средстава, те успостављају два нивоа капиталних захтјева: потребан капитал за солвентност/граница солвентности (*SCR-solvency capital requirement*) и минимални потребни капитал (*MCR-minimum capital requirement*).

Потребан капитал за солвентност/граница солвентности (SCR) је ниво капитала који треба да омогући друштву за осигурање покриће свих обавеза по основу уговора о осигурању и солвентно пословање с обзиром на преузете ризике, док минимално потребни капитал представља доњу границу потребног капитала друштва за осигурање. Између ова два нивоа надзорно тијело ће, уколико буде потребно, прописати поправне мјере.

II - стуб: Квалитативни захтјеви

Други стуб се односи на тзв. квалитативне захтјеве тј. на развој свеобухватног система управљања, који укључује интерну ревизију, управљање ризицима, актуарску функцију, функцију праћења усклађености и интерне контроле. Друштва за осигурање имају обавезу проводити властиту процјену изложености ризику (*ORSA-eng. Own Risk Solvency Assessment*), те идентификовати ризике који не препознају правила израчуна адекватности капитала, а важни су за пословања.

III - стуб: Транспарентност

Трећи стуб се базира на објелодањивању и транспарентности, како би се појачали тржишни механизми и супервизија која је базирана на ризику. Циљ је да се осигураницима, инвеститорима и другим заинтересованим странама пружи цјелокупна слика о ризицима друштва за осигурање. Наиме, овај сет одредби наглашава важност тржишне дисциплине, транспарентности пословања и извјештавања супервизора.

Наведене карактеристике регулаторног оквира Солвентност II указују да исти представља потпуно нови концепт у израчунавању адекватности капитала друштва за осигурање и нови свеобухватни приступ управљању ризицима у друштвима за осигурање, а који захтијева промјену и надзорних приступа.

Стога је потребно, полазећи од актуелног стања сектора осигурања, предузети активности које стварају претпоставке за постепени прелазак у нови комплекснији регулаторни оквир, уз сагледавање потребе за претходно активирање конзервативних мјера повећања капитала друштава за осигурање.

Реализацијом активности припреме друштава за осигурање у Републици Српској за прелазак на регулаторни режим заснован на Солвентности II, Агенција у оквиру својих надлежности, пружа и оперативну подршку процесу приступања Босне и Херцеговине Европској унији.

3. СТАЊЕ СЕКТОРА ОСИГУРАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

У сврху обезбјеђења опрезног и постепеног преласка на Солвентност II, приоритети припреме за прелазак на Солвентност II треба да се заснивају на актуелном стању сектора осигурања у Републици Српској, односно тржишта осигурања у Републици Српској. У том смислу презентују се подаци о развијености тржишта осигурања Републике Српске, те о укупном финансијском капацитету и људским ресурсима друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Ниво развијености тржишта осигурања

На тржишту осигурања Републике Српске, на дан израде овог документа, пословало је 24 друштва за осигурање, од чега је 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 10 друштава за осигурање која имају сједиште у ФБиХ, а дјелатност осигурања у Републици Српској обављају путем филијале.

Од укупног броја друштава за осигурање, послове у врсти обавезног осигурања од аутоодговорности је обављало 22, а послове у врсти животног осигурања 7 друштава. На тржишту осигурања Републике Српске постоји прилично јака конкуренција на шта указују сви показатељи конкуренције, односно концентрације на тржишту. У том смислу се истиче да је континуирано присутан тренд смањења Herfindahl Hirschman-овог индекса, како на цјелокупном тржишту осигурања (622 поена у 2021. години), тако и на тржишту осигурања од аутоодговорности (645 поена у 2021. години) као највећем сегменту тржишта осигурања у Републици Српској. На појачану конкуренцију указује и распоред друштава за осигурање према *peer* групама, у оквиру којих ни једно друштво за осигурање није остварило учешће на тржишту преко 15%, док је чак 17 друштава имало учешће мање од 5%.

Учешће премије у БДП са око 2% је на приближно истом нивоу као у осталим земљама из окружења са сличним нивоом развоја тржишта осигурања. Премија по становнику износи око 117 EUR и нижа је у односу како на развијена, тако и у односу на тржишта осигурања у развоју.

Финансијски капацитет и пословање друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској

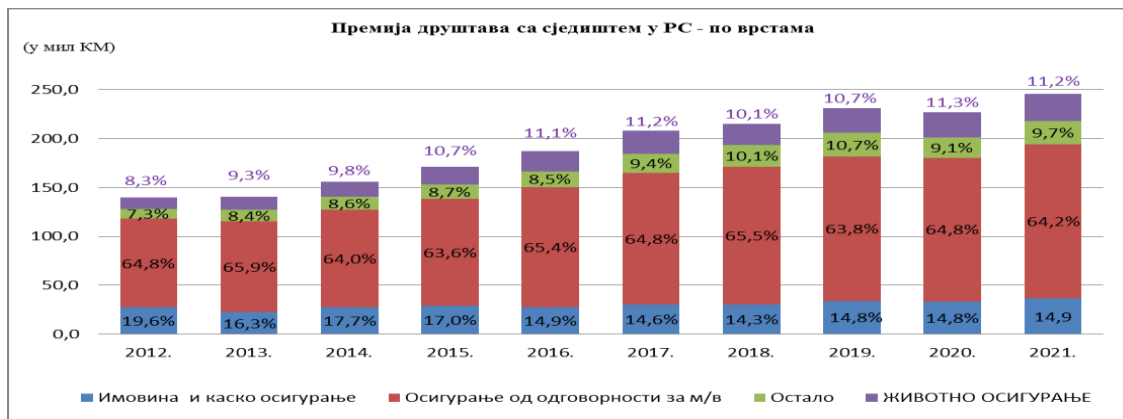
Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су остварила премију у износу од 245,6 милиона КМ у 2021. години, што је више за 8,3% у односу на 2020. годину.

У периоду од 2013. до 2021. године, забиљежена је приближно иста годишња стопа раста премије друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, а која је износила у просјеку 7%. У укупно обрачунатој премији, доминира премија обавезног осигурања од одговорности за моторна возила која учествује са око 70% у укупно обрачунатој премији неживотних осигурања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској. Иако биљежи континурани раст, учешће премије животних осигурања је тек око 11%. У

наредном графикону приказано је кретање и структура укупно обрачунате премије за период 2012-2021. година.

Графикон 1. Структура обрачунате премије друштава за осигурање- по врстама (у мил. КМ)

Како регулаторни захтјеви из оквира Солвентност I не полазе од приступа мјерења изложености ризицима и вредновања цјелокупне активе у циљу одређивања финансијског капацитета за измирење обавеза из уговора о осигурању, у наредном тексту ће се дати осврт на структуру улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те учешће категорија дефинисаних као „теже утржива“ актива у укупној активи и у коначници испуњавање актуелних захтјева за капиталом.

У наредном графикону је дата структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, животних осигурања и 50% минималног гарантног фонда на нивоу сектора осигурања Републике Српске.

Графикон 2. Структура улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда у 2021. години (у КМ)

Независно од чињенице да, посматрано са становишта просјека сектора, постоји дисперзија улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, на нивоу појединачних друштава постоји израженија концентрација појединих облика имовине (нпр. некретнине, зајмови), уз присутан ризик адекватности процјена истих. У улагањима средстава за покриће техничких резерви животних осигурања доминирају улагања у обвезнице које је емитовала Република Српска, при чему треба истаћи да је у претходном периоду због пословних политика гарантовања приноса по основу уговора о животном осигурању дошло до трансформације имовине за покриће техничких резерви из депозита у обвезнице Републике Српске.

Учешће тзв “теже утрживе“ активе (нематеријална улагања, некретнине, дугорочна и краткорочна улагања повезаним, придруженим, матичним и зависним правним лицима, те потраживања) чинило је 28% пословне активе, при чему се распон овог учешћа код код појединачних друштава за осигурање налази између 4% и 60%.

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су обавезна да одржавају ниво адекватности капитала који одговара обиму и врстама осигурања која друштва обављају у оквиру своје дјелатности.

На нивоу сектора осигурања континуирано су испуњени захтјеви адекватности капитала, при чему треба имати у виду да исти третирају само, у одређеној мјери, изложеност ризицима осигурања, те у обрачун узимају стварне и потенцијалне губитке, односно обрачун није заснован на вредновању изложености свим актуелним ризицима пословања. Према актуелним захтјевима адекватности капитала, укупни расположиви капитал друштава за осигурање је, са стањем на дан 31.12.2021. године, износио 108,3 милиона КМ. Исказан је вишак расположивог капитала, у односу на граничну вриједност адекватности расположивог капитала, у износу од 25,4 милиона КМ (или 23,5%), од чега 20,9 милиона КМ вишка у неживотном осигурању (или 82,3%), односно 4,5 милиона КМ у животном осигурању (или 17,7%).

Људски ресурси

Искуства земаља из окружења и осталих земаља чланица Европске уније приликом имплементације Солвентности II, због концептуалне разлике у односу на Солвентност I, показују да су неопходна улагања у развој људских ресурса. Овај сегмент ће бити предмет посебне анализе припремљености за испуњавање квалитативних захтјева Солвентности II, те се у сврху увода дају само актуелни подаци о броју запослених у друштвима за осигурање и начину функционисања актуарске функције. На дан 31.12.2021. године, у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској је било запослено 1.572 радника, од тога 51,9% чине радници са средњом стручном спремом, 39,5% са високом стручном спремом и 8,6% остали запослени. Актуарска функција у друштвима за осигурање функционише као интерна и екстерна. Екстерну функцију могу да обављају лица која су добила овлашћење од Агенције за обављање актуарских послова и уписана су у регистар овлашћених актуара. На дан 31.12.2021. године, у Регистар овлашћених актуара код Агенције било је уписано 38 лица. Законом су прописана правила независности за екстерне, односно овлашћене актуаре друштава за осигурање. Овлашћени, односно екстерни актуари нису у континуитету присутни у друштву за осигурање, већ имају обавезу да дају мишљење о актуарским позицијама у финансијским

и другим извјештајима друштава за осигурање. Поред тога, друштва за осигурање имају обавезу да имају запослено најмање једно лице које ће континуирано обављати актуарске послове у друштву за осигурање. С обзиром на захтјеве Солвентности II за очекивати је да ће бити неопходан развој и јачање улоге интерне актуарске функције, упоредо са развојем осталих функција из система управљања.

4. РЕЗУЛТАТИ ПРОВЕДЕНИХ АКТИВНОСТИ У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ

Агенција је, у претходном периоду, у оквиру сопствених капацитета, проводила активности које су идентификоване као приоритетне, у иницијално донесеном стратешком оквиру, како слиједи.

➤ *Анализа могућности искључења малих друштава за осигурање из примјене Солвентности II*

Анализа је извршена, како би се процијенили ефекти и могућности да друштва за осигурање из Републике Српске, са мањим тржишним учешћем, прилагоде своје пословање прописаним условима искључења из Солвентности II, а што је једна од претпоставки оптимизације припреме за прелазни период.

Из резултата извршене анализе произилази да ће, према актуелним условима, сва друштва за осигурање из Републике Српске имати обавезу да послују у складу са захтјевима Солвентности II.

Основни разлог за овакве резултате претежно произилази из околности да:

- друштва за осигурање која имају мањи износ обрачунате премије, обављају/регистровани су за послове у врстама осигурања од одговорности, те ће стога имати обавезу пословати у складу са захтјевима Солвентности II.

Треба истаћи да не треба поистовијетити правила искључења од примјене правила пропорционалности на мања друштва, при чему пропорционалност не значи смањење квантитативних и суштинских квалитативних законских захтјева, већ само релаксирање у погледу извјештавања и/или спајања неких од кључних функција.

➤ *Бар анализа капацитета друштава за осигурање за имплементацију квалитативних захтјева Солвентности II*

Идентификација спремности и капацитета друштава за осигурање из Републике Српске за испуњавање основних квалитативних захтјева из тзв. другог стуба Солвентности II је полазна претпоставка за почетак усклађивања са цјелокупним захтјевима Солвентности II. У сврху утврђивања почетног нивоа разумијевања концепта Солвентности II и нивоа развоја функција из система управљања Солвентности II, Агенција је извршила анкетно истраживање, на начин да је друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској достављен анкетни упитник „Утврђивање нивоа развијености функција система управљања према захтјевима Солвентности II“. Циљ истраживања је био да друштва за осигурање изврше самопроцјену положаја и нивоа развијености у односу на наведена питања из Упитника, али и да сагледају будуће регулаторне захтјеве и правце успостављања и/или унапређења кључних интерних функција. Резултати овог истраживања су полазна основа за сходну идентификацију потреба за подизање нивоа знања у сектору осигурања, али и за будуће регулаторне активности.

Резултати истраживања указују да одређени ниво познавања квалитативних захтјева Солвентности II постоји, при чему знања везана за ORSA процес нису идентификована. Изузетак су друштва која послују у оквиру групација чија је основна дјелатност

осигурање, те се из њихових одговора може препознати у одређеној мјери разумијевање захтјева ORSA процеса.

Независно од осталих резултата извршене самопроцјене, треба истаћи да је дванаест друштава за осигурање (од четрнаест регистрованих) одговорило да очекују да ће Солвентност II имати позитивне ефекте на тржиште, при чему се десет друштава за осигурање изјаснило да очекује позитивне ефекте на њихово пословање, а што се може посматрати као сигнал за неопходност регулаторних промјена.

Резултати истраживања су објављени и на интернет страници Агенције.

➤ **„Стрес-тест“ друштва за осигурање и сектора осигурања Републике Српске**

Агенција је, у складу са својом функцијом супервизора сектора осигурања, крајем 2021. године, извршила први „стрес-тест“ друштва за осигурање и сектора у цјелини, којим су обухваћена три међусобно независна и екстремна сценарија, а то су: пад вриједности одређених категорија активе, губитак због неиспуњења обавезе друге уговорне стране - реосигуравача и губитак због повећања смртности услед пандемије и недовољности резерви за штете. Стрес-тест је развијен у складу са препорученом супервизорском праксом, те сходним прилагођавањем методологије стрес-теста Европског тијела за надзор осигурања и пензија (EIOPA). Циљ спроведеног стрес-теста је био процјена рањивости друштава за осигурање и сектора у цјелини на неповољне тржишне сценарије, који би директно утицали на финансијску стабилност, односно анализа догађаја и утицаја на адекватност капитала друштава за осигурање и њихово пословање као и спремност друштава за осигурање у случају штетних догађаја и њихова реакција на те догађаје. Додатни циљ је био подизање свијести у друштвима за осигурање о реалним тржишним ризицима, чији развој може негативно утицати на њихову солвентну позицију. Резултати стрес-теста указују да појединачни неповољни сценарији, уколико се поставе на реалним основама, не би угрозили финансијску стабилност сектора осигурања, независно од чињенице да би поједина друштва различито реаговала у случају реализације неких од екстремних сценарија.

Закључак спроведеног стрес-теста је да регулаторни оквир и супервизорске праксе нису осјетљиви на екстерне и интерне ризике.

➤ **Остале активности**

Агенција је, у оквиру идентификовања приоритета за IPA 3, информисала о потреби за техничком помоћи за усклађивање са Солвентности II (развој система управљања ризицима, као и процес надзора истог, укључујући сопствену процјену ризика и солвентности (ORSA), те развој алата за: спровођење стрес-тестова, квантитативне студије утицаја (QIS) и сл). У периоду израде овог документа, још није добијена повратна информација.

Надаље, Агенција је била корисник кратког пројекта Свјетске банке подржаног од Европске Уније у оквиру којег је добијен приједлог оквирне мапе пута чији резултати су искоришћени у овом стратешком оквиру, приликом дефинисања праваца дјеловања Агенције, те упитник: „Квалитативна студија утицаја Солвентности II“.

Покренуте су и активности едукације запослених у Агенцији на тему имплементације квалитативних захтјева Солвентности II, укључујући и подизање свијести код друштава за осигурање у том погледу. Одржано је и више радних састанака са представницима Агенције за надзор осиграња ФБиХ и Агенције за осигурање у БиХ.

У циљу развоја свијести код друштава за осигурања, а у складу са Закључком Владе Републике Српске са 176. сједнице, одржане дана 30.06.2022. године, Агенција је организовала едукацију о потреби и користима правовремене припреме за будуће регулаторне захтјеве засноване на Солвентности II, на тему: „Властита процјена ризика и солвентности друштава за осигурање“. Едукацији су присуствовала лица на највишим позицијама у организационим структурама друштава за осигурање (чланови управних одбора, директори, извршни директори).

5. ПРАВЦИ ДЈЕЛОВАЊА АГЕНЦИЈЕ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

Имајући у виду да ће, након доношења закона заснованог на Солвентности II, друштва за осигурање из Републике Српске имати обавезу да у кратком року ускладе своје пословање са новим регулаторним захтјевима, који су концептуално различити у односу на актуелне, Агенција цијени да је претходно потребно обавити активности подизања нивоа свијести о потреби новог приступа пословању друштава за осигурање, и надзору истих. Наведена потреба постоји независно од тога да ли ће се усклађивање законског оквира са Солвентности II вршити етапно или не.

На основу сазнања које има Агенција из резултата претходно проведених активности, актуелног нивоа развијености сектора осигурања, те оквирних препорука добијених у оквиру пројекта консултантске подршке за тржиште осигурања у БиХ, финансијски подржаном од стране Свјетске Банке и Европске Уније, правци дјеловања Агенције су усмјерени на остваривање два циља, а то су:

- у кратком року – припрема за имплементацију квалитативних захтјева Солвентности II, уз сагледавање могућности за унапређење капиталних захтјева - заснованост на властитој процјени ризика и солвентности, те опрезнијем приступу у вредновању имовине и
- у дужем року - припрема за примјену нових капиталних стандарда заснованих на тзв. стубу I Солвентности II, првенствено провођењем квантитативних студија утицаја појединачних и /или свих захтјева.

Напријед наведени правци дјеловања Агенције не прејудуцирају динамику доношења новог закона и обухват истог, али се динамички могу ускладити са регулаторним опредјелјењем и концептом.

У сврху реализације постављених циљева спровођења активности дефинисаних овим стратешким оквиром, али уопште и коначне имплементације Солвентности II, потребно је:

- Провођење „*gap*“ анализе засноване на упитнику „Квалитативна студија утицаја Солвентности II“ развијеном у оквиру пројекта консултантске подршке за тржиште осигурања у БиХ, финансијски подржаном од стране Свјетске банке и Европске уније;
- Провођење стрес-теста финансијског капацитета друштава за осигурање и сектора осигурања на могуће унутрашње и вањске утицаје, али и у циљу подизања свијести у друштвима за осигурање о ризицима који могу негативно утицати на њихову солвентну позицију;
- Припрема за имплементацију квалитативних захтјева Солвентности II са посебним фокусом на ORSA процес (радионице и консултантске помоћи везане за практичне аспекте имплементације ORSA процеса). Могуће је да ће за ове активности бити потребно планирати улагања Агенције, с обзиром да постоји најаву да ће се до краја 2023. године донијети нови закон, те да су рокови за добијање конкретне техничке помоћи у том сегменту прилично дуги.

- Усаглашено дјеловање са Министарством финансија Републике Српске у погледу међусобног усклађивања терминског плана спровођења активности преласка и усклађивања са Солвентности II;
- Остварити оперативну сарадњу са друштвима за осигурање из Републике Српске, при чему би посебан сегмент сарадње могао бити формирање и дјеловање Радне групе представника Агенције, Удружења друштава за осигурање Републике Српске и Удружења актуара Републике Српске за припрему увођења Солвентности II, укључујући и процјену квантитативних ефеката/утицаја имплементације Солвентности II на друштва за осигурање и сектор осигурања у цјелини;
- Остварити усаглашено дјеловање са Агенцијом за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине у реализацији;
- Јачати координацију са другим надзорним и регулаторним тијелима у Републици Српској, БиХ и иностранству и
- Континуирано праћење регулаторних промјена у сектору осигурања у Европској унији и сходно томе ревидирање и измјене овог стратешког оквира.

Добијање и реализација међународних пројеката техничке и/или финансијске помоћи би дало додатни развојни импулс и учинило овај процес ефикаснијим и ефективнијим, те би у том смислу била потребна подршка других релевантних институција при аплицирању за овакве пројекте.

Спровођење активности из овог стратешког оквира биће прецизирано у оквиру програма рада Агенције за наредне године.

Реализација активности дефинисаних овим стратешким оквиром почиње од дана доношења и траје до идентификације потребе за ревидирање наведених стратешких праваца и ту сврху доношења нове стратегије за прелазак на Солвентности II, а независно од регулаторне динамике.

Имајући у виду значај и комплексност Солвентности II, потребу за ангажовање значајних стручних и финансијских ресурса, те могућност добијања нових препорука везаних за процес приступања Босне и Херцеговине Европској унији реално је предвидјети потребу доношења и свеобухватне Стратегије са Акционим планом и квантификацијом ефеката, а за шта је потребна техничка помоћ коју је Агенција већ и иницирала.

Стратешки оквир припреме друштава за осигурање у Републици Српској за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II биће објављен на интернет страници Агенције, како би био доступан свим заинтересованим лицима.